

Література:

1. Завгородній, А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Завгородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – Львів : Вид-во ДУ «Львівська політехніка», 1996. – 384 С.
2. Британська, Н. Проблеми фінансової системи України в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс] / Н. Британська. - Режим доступу: <http://intkonf.org/britanska-nn-krimets-oa-problemi-finansovoyi-sistemi-ukrayini-v-umovah-rinkovoyi-ekonomiki>. - Заголовок з екрану.
3. Полозенко Д. В. Фінансова система України і бюджетний процес: сутність та шляхи їх удосконалення/ Д.В.Полозенко // Фінанси України. – 2011. – №11. – С. 18– 25.

Дем'янишина О. А.

канд.екон.наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

В сучасних економічних умовах розвиток малого бізнесу має стати одним із пріоритетних напрямків державної політики, спрямованої на зростання економіки країни.

Мале підприємництво відіграє важливу роль у насиченні ринку споживчими товарами та послугами повсякденного попиту, створенні додаткових робочих місць, впровадженні інноваційних технологій і модернізації виробничої інфраструктури.

Більшість розвинених країн заохочує і підтримує діяльність малих підприємств через широкую мережу фінансових установ, використовуючи різні переваги і преференції. Податкове регулювання в сучасних умовах є елементом державного макроекономічного регулятора економічної активності, спрямованим на реалізацію стратегічних пріоритетів розвитку економіки держави [1].

Податки традиційно розглядаються як механізм реалізації фіскальної функції, але їх роль є значно ширшою. У зв'язку з цим все більш актуальним стає питання податкової знижки, яка є інструментом соціальної та податкової політики держави, спрямованої на регулювання та стимулювання певних напрямків витрат платників податків.

Через ПДФО реалізується зв'язок громадян-платників з державою (в особі фіскальних органів) та органами місцевого самоврядування, тим самим вони залучаються до формування доходів бюджету [2, с. 216].

Однією із соціальних складових при визначенні ПДФО є податкова знижка. Відповідно до пп. 1/14/170 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України (далі - ЦКУ) податкова знижка для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, - документально підтверджена сума (вартість) витрат

платника податку - резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуги) від резидентів - фізичних чи юридичних осіб протягом звітного року, для яких дозволяється зменшити загальний річний оподатковуваний дохід, отриманий після цього звітного року у вигляді заробітної плати, у випадках, визначених цим Кодексом [3].

Суть застосування податкової знижки полягає у перегляді бази оподаткування, з якої утримується податок. База оподаткування зменшується на суму витрат, дозволених до включення до податкової знижки. Найпопулярнішою на даний момент є податкова знижка, надана за № 166.3.3 п. 166.3 ст. 166 ПКУ у зв'язку з компенсацією витрат на здобуття середньої професійної або вищої освіти самого платника податку або його родича першого ступеня спорідненості. Слід зазначити, що станом на 01.01.2017 законодавчі обмеження щодо:

- сума коштів та період навчання, за який здійснюється оплата (враховуються лише фактично понесені платником податку витрати);
- отримання зарплати від особи, навчання якої сплачував член сім'ї першого ступеня;
- максимальна сума витрат, яка може бути включена до знижки.

Це вказує на прогресивні тенденції стимулювати здобуття освіти та підтримувати професійний розвиток молоді, але цей інструмент не враховує необхідності постійного професійного розвитку працівника [4].

Податкова знижка також може бути віднесена відповідно до пп. 166.3.8 н. 166.3 ст. 166 ПКУ - частина суми відсотків, сплачених платником податку за користування іпотечним житловим кредитом, суми витрат на будівництво (придбання) доступного житла та відсотків за ним.

Податкова знижка на суму, що сплачується у вигляді пожертв чи благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, спрямованих на підтримку діяльності громадян у сфері благодійної діяльності, тобто орієнтацію на допомогу та вдосконалення суспільства, окремих людей чи особи.

Одним з перспективних інструментів активізації ринку фінансових послуг України є податкова знижка на сплату страхових платежів та пенсійних внесків, передбачена пп. 166,3,5 н. 166.3 ст. 166 ПКУ. Однак ефект від її реалізації проявиться в майбутньому, коли рівень довіри до страхових компаній та пенсійних фондів зросте, отже, зросте інтерес громадян до таких витрат.

Окремий пп. 166.3.6 н. 166.3 ст. 166 ЦКУ передбачена можливість утримання з податкової знижки на оплату допоміжних репродуктивних технологій та оплату витрат на комунальні послуги, пов'язані з усиновленням дитини. Запровадження таких переваг спрямоване на покращення демографічної ситуації в країні.

Відповідно до пп. 166,3,7 н. 166.3 ст. 166 Податкового кодексу, можна застосувати податкову знижку при перетворенні транспортного засобу на використання біопалива. На практиці вартість і складність проведення оцінки відповідності переробленого транспортного засобу нормативним вимогам

змушує громадян відхилити цю реалізацію або здійснити її без додаткової реєстрації.

Таким чином, дослідження переліку та порядку надання податкових знижок визначило позитивні сторони їх застосування, такі як дотримання соціальної справедливості, здійснення регуляторних та стимулюючих функцій. Однак було виявлено ряд істотних недоліків, основними з яких були:

- обмеження щодо обмеження видатків у вигляді пожертв чи благодійних внесків неприбутковим організаціям;
- застосування знижки виключно до доходу у вигляді заробітної плати, яка компенсує інтереси самозайнятих, приватних підприємців та інших осіб, які отримують доходи, крім заробітної плати.

Таким чином, застосування податкових знижок ПДФО ще не має достатньої регуляторної ефективності. Однак ми вважаємо, що на сучасному етапі розвитку нашої країни такі податкові пільги є необхідним інструментом податкового регулювання соціальних процесів.

Саме через фіскальну політику і спеціальні податкові режими держава може впливати на розвиток підприємництва, в тому числі малого, і збільшувати свій внесок в розвиток економіки України [5].

Подальший розвиток податкової системи для суб'єктів малого підприємництва має передбачати створення таких інституційних умов, які підвищать довіру платників податків до фіскальних органів, поліпшать умови ведення бізнесу і зменшать податковий тиск і регуляторне навантаження в сфері оподаткування.

Література:

1. Демиденко В. І. Удосконалення інституційних умов оподаткування суб'єктів малого підприємництва / В. І. Демиденко // Економіка та держава. – 2018. - №6. – С. 123 – 126.
2. Юрчишена Л.В. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходу бюджету України / Л.В. Юрчишена // Фінанси, облік, банки. – 2016. – № 1(21). – С. 215 – 224.
3. Податкова знижка для фізичних осіб [Електронний ресурс]. Офіційний портал Державної фіскальної служби України - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/deklaruvannya-dohodiv-gromadyan/poryadok-deklaruvannya-dohodiv-gromadya/podatкова-znijka/>
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.help/law/2755-VI/>
5. Дем'янишина О.А. Правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні: практика, проблеми і перспективи / О.А. Дем'янишина, В. Р. Климчук // Проблеми обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в умовах глобалізації економіки: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (25 травня 2017, м. Кривий Ріг). – 2017. – С. 489 – 493.